

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lutego 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Agnieszka Tarasiuk - Tkaczuk
Sędziowie:	SO Tomasz Szaj (spr.) SR del. Szymon Pilitowski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Dorota Szlachta

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 lutego 2015 roku w S.

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko A. P.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionych przez powoda i pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim z dnia 14 października 2013 roku, sygn. akt I C 672/13

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a. w punkcie II. zasądza od pozwanego A. P. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwotę 3.922,86 zł (trzy tysiące dziewięćset dwadzieścia dwa złote osiemdziesiąt sześć groszy) z ustawowymi odsetkami od kwot:

-.

- 3.239,43 zł od dnia 28 lutego 2013 roku;
- 683,43 zł od dnia 29 września 2012 roku;

i oddala powództwo w pozostałym zakresie;

b. w punkcie III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.585 zł (trzy tysiące pięćset osiemdziesiąt pięć złotych) tytułem kosztów procesu;

2. oddala apelację pozwanego;

3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.697 zł (jeden tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt siedem złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 października 2013 r. Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim:

I. zasądził od pozwanego A. P. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością kwotę 19.425,12 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej płatnymi w następujący sposób:

- od kwoty 5.389,14 zł od dnia 28 lutego 2013 roku do dnia zapłaty;
- od kwoty 9.355,50 zł od dnia 12 października 2012 roku do dnia zapłaty;
- od kwoty 1.228,50 zł od dnia 20 października 2012 roku do dnia zapłaty;
- od kwoty 3.451,98 zł od dnia 29 września 2012 roku do dnia zapłaty;

II. w pozostałej części powództwo oddalił;

III. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.565 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy wydał rozstrzygnięcie w oparciu o następujący stan faktyczny:

Pozwany A. P. – rolnik indywidualny zamówił u pozwanego (...) Sp. z o.o. (poprzednio (...) Sp. z o.o.) 24 tony nawozu CAN w marcu 2011 roku na kwotę 31.898,40 zł, termin płatności został określony na 30 sierpnia 2011 roku. Nawóz został dostarczony do gospodarstwa powoda w S..

W kwietniu pozwany zamówił 10 ton nawozu CAN od powoda na kwotę 12.474 zł, termin płatności został określony na 30 września 2011 roku.

Nawóz został dostarczony do gospodarstwa, które prowadzi siostra powoda A. S. wraz ze swoim mężem S. S. w B.. Nawóz odebrał S. S..

Pozwany zakupił u powoda w kwietniu 2011 roku oprysk na zwalczanie chwastów zbożowych MUSTANG FORTE 25 litrów na kwotę 3.413,22 zł. Termin płatności został ustalony na dzień 31 sierpnia 2011 roku. Poza tym zakupił środek ochrony roślin P. U. 5I. na kwotę 1.869,18 zł. Termin płatności 30 sierpnia 2011 roku. Inne środki ochrony roślin na kwotę 6.010,46 zł z terminem płatności na 31 sierpnia 2011 roku. Środek ochrony roślin G. na kwotę 2 165,20 zł, z terminem płatności 30 września 2011 roku. Zakupił jeszcze żyto - jako materiał siewny w sierpniu 2011 roku na kwotę 12.228,00 zł, termin płatności 17 listopada 2011 roku. Zakupił także preparat o nazwie (...) na kwotę 1968 zł, termin płatności po korekcie 25 listopada 2011 roku. Wszystkie zakupione powyższej środki ochrony roślin i żyto do zasiewów zostało pozwanemu dostarczone do gospodarstwa i wydane.

Pozwany jest rolnikiem indywidualnym prowadzi gospodarstwo rolne w miejscowości S. o wielkości 30 ha. W S. mieszka w jednym domu z siostrą A. S., szwagrem S. S. oraz ich dziećmi. Rachunkami, fakturami, płatnościami, korespondencją z powodem w gospodarstwie pozwanego zajmuje się jego szwagier S. S.. Zamówieniami również zajmuje się S. S. po konsultacji z pozwanym. Pozwany nie obsługuje komputera, nie wykonuje płatności elektronicznych, tymi wszystkimi rzeczami zajmuje się szwagier.

Wcześniej szwagier pozwanego S. S. chciał zamówić u powoda nawóz w kredycie. Przedstawiciel handlowy powoda W. R. odmówił sprzedaży albowiem poznał wcześniej S. S. jako niesolidnego rolnika. Wówczas on powiedział, że to jego szwagier A. P. chce zakupić nawóz. W. R. zgodził się na zakup przez pozwanego albowiem znał go jako solidnego rolnika.

Przed dokonaniem pierwszego zakupu u powoda strony podpisały porozumienie dnia 4 marca 2011 roku, w którym pozwany zobowiązał się do zapłaty odsetek umownych za zwłokę w zapłacie ceny za towar w wysokości 20% w skali roku. Nadto zobowiązał się do zapłaty w razie braku terminowej zapłaty wszelkich kosztów dochodzenia wiarygodności, w tym kosztów firmy windykacyjnej. Porozumienie dotyczyło wszelkich zakupów środków do produkcji rolnej dokonywanych przez pozwanego A. P. u powoda (poprzednia nazwa (...) Sp. z o.o. w S.).

Pozwany dokonując sprzedaży środków do produkcji rolnej w kredycie, sprzedawał je po cenie wyższej niż kupujący płaciłby od razu przy wydaniu. Cena była wyższa przy sprzedaży w kredycie o 1% za każdy miesiąc kredytowania. Do ceny wyjściowej doliczano 1% za każdy miesiąc kredytowania i w ten sposób podawano cenę za dany produkt, wpisując termin płatności na fakturze zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami. Tym samym jeśli okres kredytowania był dłuższy cena danego produktu była wyższa. Takie warunki zakupu w kredycie były zaakceptowane przez pozwanego.

Pozwany nie regulował swoich należności na czas. Zwracał się do powoda zobowiązań, nigdy ich nie kwestionując. Dopiero w momencie gdy powód przedłużył płatności pozwany zakwestionował wysokość swoich zobowiązań. Wezwania do zapłaty kierowane do pozwanego wyszczególniały kwotę należności, termin płatności oraz numer faktury.

W związku z tym, że pozwany nie regulował płatności należności na czas powód naliczał odsetki ustawowe w wysokości 13% od zaległych zobowiązań.

Po braku płatności ze strony pozwanego powód doliczał jeszcze 7% odsetek w skali roku od należnych zobowiązań. Tak, że suma odsetek od zaległych zobowiązań wyniosła 20% w skali roku, zgodnie z porozumieniem z dnia 4 marca 2011 roku.

Dnia 9 lutego 2012 roku pozwany A. P. zapłacił na rzecz powoda kwotę 10.000 zł wskazując, iż dokonuje zapłaty za fakturę nr (...). Faktura ta obejmowała należność za zakup 10 ton nawozu CAN (k.22 akt). Termin płatności tej faktury był wyznaczony na 30 września 2011 roku. Z tej kwoty powód rozliczył należności z faktur, których termin płatności upłynął wcześniej tj., z dniem 30 sierpnia 2011 roku. To były należności z tytułu faktur (...)11-03- (...), z której rozliczono tylko część 8.130,82 zł oraz z faktury nr (...) gdzie rozliczono całą należność 1.869,18 zł.

W dniu 20 września 2011 roku pozwany zapłacił na rzecz powoda kwotę 20.000 zł, wskazując, iż dokonuje zapłaty za należności objęte fakturą nr (...). Powód rozliczył ta fakturę zgodnie z żądaniem pozwanego. Tym samym z faktury nr (...) do zapłaty pozostała kwota 3.767,58 zł (31.889,40 zł - 8.130,82 zł - 20.000 zł).

Wobec tego, że pozwany nie regulował swoich należności powód 24 maja 2012 roku zwrócił się do biura windykacji należności Ga-Lex J. K., Z. R. o odzyskanie wiarygodności od pozwanego w kwocie 43.149,74 zł należność główna i 20% odsetki umowne w skali roku. Zgodnie ze zleceniem prowizja windykatora miała wynosić 8%.

Z tytułu umowy zlecenia zawarłą w firmą windykacyjną powód zapłacił na rzecz firmy windykacyjnej kwotę 4135,41 zł.

(...) skontaktował się z pozwanym a ten w dniu 19 czerwca 2012 roku podpisał zobowiązanie, w którym oświadczył, iż uznaje dług na kwotę 43.149,74 zł zobowiązuje się go zapłacić do 31 lipca 2012 roku oraz zobowiązuje się pokryć koszty windykacji w kwocie 3.451,98 zł. Na kwotę 43.149,74 zł składały się należności:

- 3.767,58 zł wraz z odsetkami 394,51 zł razem 4 162,09 zł z tytułu faktury (...),
- 12.474,00 zł wraz z odsetkami 1 168,44 zł razem 13 642,44 zł z tytułu faktury (...),
- 3.413,22 zł wraz z odsetkami 356,19 zł razem 3 769,41 zł z tytułu faktury (...),
- 6.010,46 zł wraz z odsetkami 627,22 zł razem 6 637,68 zł z tytułu faktury (...),
- 2.165,20 zł wraz z odsetkami 202,81 zł razem 2368,01 zł z tytułu faktury (...),

- 12.228,00 zł wraz z odsetkami 936,35 zł razem 13 164,35 zł z tytułu faktury (...),
- 1.968 wraz z odsetkami 145,09 zł razem 2 113,09 zł z tytułu faktury (...),
- 149,59 zł odsetki 13,80 zł razem 163,39 zł z tytułu odsetek Nota-11-09- (...);
- 472,03 zł wraz z odsetkami 16,81 zł razem 488,84 zł nota odsetkowa Nota 12-02-000245,
- 108,51 zł wraz z odsetkami 3,86 zł razem 112,37 zł nota odsetkowa Nota-12-02- (...),
- 393,15 zł wraz z odsetkami 4,06 zł razem 397,21 zł nota odsetkowa Nota-12-05- (...).

W dniu 28 sierpnia 2012 roku nastąpiła kompensata zobowiązań częściowych pozwanego wobec powoda albowiem pozwany sprzedał powodowi zboże. Powód dokonał kompensaty zobowiązań ma kwotę 42.026,46 zł. Kompensata obejmowała wszystkie należności główne powoda istniejące na dzień 28 sierpnia 2012 roku wobec pozwanego. Na kompensatę składały się następujące należności:

- z faktury nr (...) pozostała należność w kwocie 3767,58 zł,
- z faktury F. (...)11-04- (...) kwotę należności 3.413,22 zł,
- z faktury (...) kwotę 6010,46 zł,
- z faktury (...) kwotę 2.165,20 zł,
- z faktury (...) kwotę 12.474 zł,
- faktury (...) kwotę 12.228,00 zł,
- z faktury (...) kwotę 1.968 zł.

Powód nie potrącił pozwanemu należności z tytułu odsetek w ram kompensaty ani należność z tytułu kosztów windykacji. Pozostałą kwotę po kompensacie została przelana na konto pozwanego, który zadeklarował, że z tych środków zapłaci pozostałe należności. Mając na uwadze dobrą współpracę z pozwanym po kompensacie powód wyraził zgodę na zakup przez pozwanego w kredycie materiału siewnego. Pozwany zakupił w kredycie materiał siewny na kwotę 9.355,50 zł z terminem płatności na 10 listopada 2012 roku oraz na kwotę 1228,50 zł z terminem płatności 19 października 2012 roku. Materiał siewny został dostarczony do gospodarstwa pozwanego. Pozwany do dnia dzisiejszego nie zapłacił za ten materiał siewny.

Powód do zapłaty wyliczył należność z tytułu odsetek ustawowych oraz umownych. Z tytułu odsetek ustawowych od kwoty 31.898,40 zł z tytułu należności faktura nr (...)11-03- (...) powód wyliczył odsetki ustawowe na kwotę 621,62 zł. Natomiast od kwoty 1.869,18 zł notę odsetkowa na kwotę 108,51 zł z tytułu faktury F. (...) 11-04- (...).

Ogółem powód wyliczył należność z tytułu odsetek ustawowych i umownych przy uwzględnieniu poszczególnych wpłat pozwanego na kwotę 8.628,57 zł, w tym odsetki ustawowe 730,13 zł (1123,28 zł - 393,15 zł, albowiem są to odsetki umowne), odsetki umowne 7.505,29 zł. Takiej też kwoty m.in. domagał się od pozwanego kierując żądanie do Sądu.

Po wniesieniu pozwu pozwany złożył oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych uznania długu co do kwoty 42.026,46 zł z dnia 19 czerwca 2012 roku powołując się, na to że podpisując je był w błędzie co do istnienia zaległości płatniczych. Nie miał możliwości ich weryfikacji albowiem jego gospodarstwo nie prowadzi księgowości.

W tak ustalonym stanie faktycznym sąd uznał powództwo oparte o art. 353 k.c. za częściowo zasadne. Sąd uznał, iż pozwany zakupił 10 ton nawozu CAN. Wskazał tutaj, że pozwany zakwestionował zakup nawozu dopiero na etapie postępowania sądowego, nigdy wcześniej gdy otrzymywał wezwania do zapłaty nie zgłaszał tej wątpliwości pomimo

tego, że w każdym z wezwań były wyszczególnione numery faktur oraz kwoty należne do zapłaty. Zważył także, że dokonując płatności w marcu 2012 roku kwoty 10.000 zł na przelewie bankowym pozwany wskazał do płatności właśnie tą fakturę na 10 ton nawozu CAN. Gdyby nie zakupił nawozu w tej ilości to nie płaciłby za niego. Sąd dostrzegł, że pozwany powoływał się, że nawóz został dostarczony do gospodarstwa rolnego siostry, która też dokonywała zakupów u powoda. Pozwany nie dołączył jednak faktury za nawóz CAN w ilości 10 ton. Niezależnie od tego sąd zważył, że pozwany podpisał również uznanie zobowiązania, w którym m.in. była wymieniona płatność z tytułu zakupu nawozu CAN w ilości 10 ton. Wprawdzie złożył oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych uznania długu jakie złożył w dniu 19 czerwca 2012 roku, ale zdaniem sądu nieskutecznie. Sąd zważył, że pozwany powołał się na błąd, tłumacząc, że nie miał możliwości weryfikacji faktur, bo jego gospodarstwo nie prowadzi księgowości. W piśmie procesowym z dnia 4 kwietnia 2013 roku pozwany uchylił się od skutków prawnych złożonego oświadczenia o uznaniu długu z dnia 19 czerwca 2012 roku w całości. Natomiast na rozprawie w dniu 7 października 2013 roku oświadczył podczas składania zeznań, iż oświadczenie to dotyczyło uchylenia się od skutków prawnych zobowiązania za zakup 10 ton nawozu CAN. Zdaniem sądu taki błąd co do istnienia zobowiązania można zakwalifikować jako błąd istotny co do treści czynności prawnej. Sąd wziął jednak pod uwagę, że takie uchylenie się nie jest możliwe, jeżeli brak wiedzy o wysokości zobowiązania jest wynikiem braku staranności pozwanego. Zdaniem sądu po stronie pozwanego właśnie pojawił się element „lekkomyślności” albowiem podpisał on zobowiązanie bez jego wcześniejszej weryfikacji. Poza tym do pozwanego wcześniej były kierowane wezwania do zapłaty przez powoda zawierające te same zobowiązania jakie potwierdził pozwany składając uznanie długu. Tym samym miał on możliwość jego wcześniejszej weryfikacji, pozwany wykazał się „lekkomyślnością” co nie stanowi podstawy uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia woli na podstawie przepisów o wadach oświadczenia woli. Mając na uwadze powyższe okoliczności sąd uznał, że po stronie pozwanej powstało zobowiązanie do zapłaty ustalonej w umowach sprzedaży ceny w łącznej kwocie 82.610,46 złotych - jako należności głównej.

Sąd zwrócił uwagę, że strona powodowa przyznała, że pozwany zapłacił przelewem bankowym 9 lutego 2012 roku kwotę 10.000 zł, w dniu 20 września 2011 roku kwotę 20.000 zł. Następnie w ramach kompensacji 28 sierpnia 2012 roku powód zaspokoił swoje należności w wysokości 42.026,46 zł. Tym samym do zapłaty na dzień wniesienia pozwu pozostały należności z dwóch faktur na kwotę 9.355,50 zł i na kwotę 1.228,50 zł, odsetki od nieterminowych wpłat oraz koszty windykacji. W tym stanie dochodzone w niniejszej sprawie żądanie zapłaty tych dwóch kwot - 9.355,50 zł z faktury VAT nr (...) oraz 1.228,50 zł z faktury VAT nr (...) sąd uznał za zasadne. Wobec tego sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 9.355,50 złotych wynikającą z należności objętych fakturą VAT nr (...) na kwotę 1.228,50 zł, co znalazło odzwierciedlenie w punkcie I sentencji wyroku.

Jeśli chodzi o należności związane z windykacją to pozwany odpisując uznanie zobowiązania zobowiązał się do pokrycia należności związanych z windykacją w kwocie 3.451,98 zł. Dlatego taka też właśnie kwota została zasądzona tytułem zwrotu kosztów windykacji mając na uwadze, że pozwany uznał swój dług w tej wysokości w stosunku do powoda.

Odnosząc się do żądania odsetek sąd zważył, że pozwany podpisując zobowiązanie przez zawarciem umowy sprzedaży z powodem na podstawie, którego zobowiązuje się zapłacić odsetki umowne w wysokości 20% w skali roku w razie nieterminowych wpłat w przypadku zakupu środków do produkcji rolnej jest niedopuszczalne. W momencie zawierania porozumienia zobowiązanie pozwanego nie istniało. Sąd uznał, że nie można żądać odsetek od nie istniejącego zobowiązania albowiem odsetki są prawem akcesoryjnym bezpośrednio związanym z istniejącym zobowiązaniem. Do transakcji między pozwanym a powodem nie mają zastosowania przepisu ustawy o terminach płatności w transakcjach handlowych albowiem pozwany nie jest podmiotem gospodarczym wskazanym w niniejszej ustawie. Poza tym odsetki w wysokości 20% nie spełniają warunków określonych w przepisach dotyczących odsetek maksymalnych. Zdaniem sądu postanowienia porozumienia w zakresie wysokości odsetek pozostają w sprzeczności z bezwzględnie obowiązującymi przepisami zawartymi w art. 359 § 2¹ i § 2² k.c. Sąd zważył również, że ustalona w porozumieniu z dnia 4 marca 2011 roku i dochodzona niniejszym pozwem kwota odsetek przeterminowanych na poziomie 20 % w skali roku, przewyższa czterokrotność stóp procentowych kredytu lombardowego NBP na dzień orzekania w niniejszej sprawie. Poza tym dostrzegł, że powód powołując się na porozumienie z dnia 4 marca 2011 roku

pomija milczeniem fakt, iż odsetki w wysokości 20% w skali roku miały dotyczyć tylko ceny przy umowach sprzedaży a nie zobowiązań ubocznych, np., kosztów windykacji. Tym samym ustalając w wysokość odsetek do wyliczenia sąd przyjął wysokość odsetek ustawowych. Na tej podstawie sąd ustalił należność z tytułu odsetek ustawowych od przeterminowanych świadczeń na kwotę 5.389,14 zł. Sąd odsetki zasądził od dnia wniesienia pozwu, zgodnie z żądaniem tj., od dnia 28 lutego 2013 roku do dnia zapłaty. Odsetki od należności z tytułu windykacji 3.451,98 zł zasądził od dnia 29 września 2012 roku albowiem jak wynika z pisma powoda z dnia 29 września 2012 roku dopiero wówczas odmówił on zapłaty kosztów windykacji. Tym samym sąd uznał, że najdalej 29 września 2012 roku pozwany popadł w opóźnienie w zapłacie kosztów windykacji z dniem, w którym udzielił odpowiedzi na pismo powoda z dnia 21 września 2012 roku. W odniesieniu do odsetek od kwot 9.355,50 zł to zgodnie z fakturą VAT nr (...) termin płatności został określony na dzień 11 października 2012 roku, a więc z dniem następnym 12 października 2012 roku pozwany popadł w opóźnienie. Od kwoty 1.228,50 zł sąd zasądził odsetki od dnia 20 października 2012 roku albowiem termin płatności tej należności zgodnie z fakturą VAT (...) został ustalony na dzień 19 października 2012 roku.

W tym stanie rzeczy sąd orzekł jak w pkt I sentencji. W pozostałej części powództwo oddalił.

O kosztach procesu orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c.

Apelację od wyroku sądu złożył powód i zaskarżając wyrok w zakresie punktu II w części oddalającej powództwo co do roszczenia o zapłatę kwoty 3.922,86 zł oraz w zakresie punktu III wniósł o jego zmianę poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 3.239,43 złotych wraz z odsetkami od dnia wniesienia pozwu tj. od dnia 28.02.2013 roku do dnia zapłaty, zgodnie z żądaniem wyrażonym w postępowaniu przed Sądem Rejonowym oraz kwoty 683,43 złotych od dnia 29.09.2012 roku do dnia zapłaty i zasądzenie od pozwanego wszystkich kosztów procesu w I instancji; w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu w II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Orzeczeniu zarzucił naruszenie:

1. art. 481 § 1 i 2 k.c. poprzez jego bezzasadne zastosowanie w zakresie, w jakim pozwany nie wywiązał się | porozumienia, w którym zobowiązał się do zapłaty odsetek umownych, zawartego pomiędzy powodem a pozwanym, a w konsekwencji zasądzenie odsetek ustawowych zamiast umownych, co w istocie rzeczy doprowadziło do zweryfikowania wysokości odsetek ustalonych zapisami porozumienia;
2. art. 359 § 1 i 2 k.c. poprzez jego niezastosowanie w sprawie, i uznanie, że powodowi nie przysługuje prawo żądania odsetek umownych, mimo istnienia ważnego i wiążącego zapisu umownego; dokumentów prywatnych stanowiących uznanie długu;
3. art. 60 k.c. poprzez jego niezastosowanie w sprawie, które pozwoliłoby na uznanie, że pozwany posiadał świadomość prawną w dacie zawierania porozumienia, świadomie godził się na spełnienie świadczenia odsetkowego w wysokości 20% w razie opóźnienia w spełnieniu świadczeń głównych, kilkakrotnie potwierdzał istnienie zobowiązania zarówno w sposób pisemny, jak i dorozumiany;
4. art. 233 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego skutkujący uznaniem, iż pozwany nie mógł skutecznie zobowiązać się do zapłaty odsetek umownych; mimo, że powód dostarczył materiał dowodowy, z którego jednoznacznie wynika, że pozwany kilkakrotnie uznał zadłużenie wobec powoda;
5. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wyjaśnienia przyczyn, dla których to Sąd I instancji nie zasądził pełnej kwoty kosztów windykacji;
6. art. 233 § 1 i 2 i art. 328 § 2 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na:
 - odmówieniu wiarygodności dowodu w postaci zeznań świadka W. K. (1) prowadzącej dochodzenie należności na drodze polubownej w okresie od września 2011 roku do kwietnia 2012 roku, której to zeznania przeczą wnioskowi

Sądu co do stanu świadomości prawnej pozwanego; oraz brak w uzasadnieniu przyczyn, które spowodowały, że sąd nie dał wiary, a tym samym nie mogą być podstawą stwierdzenia istnienia istotnych dla sprawy okoliczności,

- bezpodstawnym i niczym nie uzasadnionym stwierdzeniu, iż pozwany nie miał świadomości prawnej w dacie zawierania porozumienia, mimo tego, że prowadzi wielohektarowe gospodarstwo rolne w miejscowości S., potwierdził istnienie zobowiązania z mocy zawartego porozumienia m.in. zwracając się do powoda o prolongatę płatności zobowiązań oraz podpisując zobowiązanie w chwili, kiedy roszczenie o zapłatę ceny było w pełni wymagalne, przy tym nie kwestionując ich,

- odmówieniu mocy dowodowej porozumieniu z dnia 4 marca 2011 roku, w części dotyczącej uznania przez pozwanego obowiązku zapłaty odsetek umownych za zwłokę w zapłacie ceny za towar w wysokości 20% w skali roku.

W uzasadnieniu zakwestionował ocenę Sądu Rejonowego, że pozwany, który prowadzi wielohektarowe gospodarstwo rolne, korzystając na co dzień z jego dobrodziejstw, nie jest w stanie ocenić skutków prawnych składanego przez siebie oświadczenia woli, które nie było kwestionowane. Uznał, że skoro, w dacie zawierania porozumienia, wiadome było, jak będą wyglądały wzajemne świadczenia stron, w jaki sposób będą spełniane, to nie można pozbawiać stron możliwości określenia sposobu zabezpieczenia roszczenia powoda o zapłatę ceny sprzedaży na wypadek ich opóźnienia. Zapisy zawarte w porozumieniu w kwestii dotyczącej stosowania odsetek umownych są czytelne, i zrozumiałe dla stron. Pełnią swoistą funkcję kary umownej. Zresztą mechanizm uruchomienia procedury ich stosowania został w sposób transparenty przedstawiony przez pracowników strony powodowej, których zeznania są spójne i logiczne. Zresztą, gdyby pozwany nie popadł w zwłokę w płatnościach, to nie postawiłby powoda przed koniecznością domagania się zapłaty odsetek umownych oraz kosztów windykacji. Podkreślił również, że sąd zupełnie pominął zeznania świadka W. K. (2), której to zeznania przeczą wnioskowi co do stanu świadomości prawnej pozwanego. Zdaniem apelującego w uzasadnieniu brakuje także wskazania przyczyn, które spowodowały, że sąd nie dał wiary zeznaniom tegoż świadka w zakresie świadomości prawnej pozwanego, jego zachowania, po podpisaniu porozumienia w sprawie uznania obowiązku zapłaty odsetek umownych. O tym, że stwierdzenia sądu dotyczące braku świadomości prawnej pozwanego są chybione i nieuzasadnione, świadczyć mogą dokumenty prywatne załączone do pozwu w postaci zobowiązania z dnia 19.06.2012 roku oraz wniosku pozwanego o prolongatę spłaty zadłużenia z dnia 19.09.2011 roku. Dowody te stanowią w istocie rzeczy potwierdzenie zobowiązania pozwanego, wynikającego nie tylko z nieziszczonych należności głównych, ale również odsetek umownych oraz kosztów windykacyjnych. Nawet gdyby przyjąć, że w kwietniu 2011 roku pozwany nie mógł skutecznie zobowiązać się do zapłaty odsetek umownych, ponieważ nie istniał dług główny, to we wrześniu 2011 roku, a już na pewno w czerwcu 2012 roku mógł to skutecznie uczynić. Wówczas roszczenia powoda były już w pełni wymagalne, i co więcej bezsporne.

Zdaniem powoda uzasadnienie nie zawiera nadto wyjaśnienia przyczyn, dla których to sąd nie zasądził pełnej kwoty kosztów windykacji, oraz odmówił nadania mocy dowodowej zeznaniom świadka W. K. (2) w tej ich części, w jakim potwierdzają uznanie długu przez pozwanego. W ten sposób trudno odnieść się, co było powodem oddalenia powództwa i w tym zakresie. Uzasadnienie nie jest zatem pełne, wyczerpujące, i spełniające wymagania stawiane jej przez ustawę.

Obrazy przepisów prawa materialnego skarżący dopatruje się przede wszystkim, w naruszeniu art. 359 § 1 k.c., który wskazuje trzy źródła obowiązku uiszczenia odsetek, albowiem kodeks cywilny nie przewiduje generalnego obowiązku płacenia odsetek z tytułu zadłużenia pieniężnego, a obowiązek ich płacenia musi mieć swoje źródło. W dacie zawarcia porozumienia stronom był znany przedmiot świadczenia głównego, i co więcej był on dostatecznie skonkretyzowany do tego stopnia, aby można było go zabezpieczyć na wypadek niewykonania przez pozwanego. Potwierdzeniem tego jest zgromadzony w sprawie materiał dowodowy. Stopa odsetek była z góry oznaczona. Od początku współpracy, powód wykazał, że wolą stron było obciążenie pozwanego obowiązkiem uiszczenia odsetek umownych w wysokości 20% po upływie terminu płatności w spełnieniu świadczenia głównego. W tym zakresie, postanowienie umowy było jednoznaczne, a strony były zgodne co do rozumienia treści tegoż zapisu. Sąd nie wziął pod uwagę, że zamiarem stron było obciążenie pozwanego odsetkami umownymi, po upływie terminu zapłaty świadczenia głównego.

Zaakcentował również, że rozumowanie sądu cechuje wewnętrzna sprzeczność. Z jednej strony sąd uznał roszczenia powoda o zapłatę kosztów windykacyjnych za zasadne, z drugiej zaś strony pomimo to, nie zasądził na rzecz powoda odsetek umownych uznając, że pozwany nie mógł skutecznie zobowiązać się do ich zapłaty. Nawet gdyby przyjąć, że porozumienie z dnia 4 marca 2011 roku było bezskuteczne w dacie jego podpisywania, to sąd powinien ocenić je w kontekście pozostałych dowodów, jak również oceny zachowania pozwanego.

Apelację złożył również pozwany i zaskarżając wyrok w całości wniósł o jego zmianę i oddalenia powództwa oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu przed Sądem I i II instancji według norm przepisanych, ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpatrzenia przy uwzględnieniu kosztów postępowania apelacyjnego.

Orzeczeniu zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego polegające na błędnej wykładni i niewłaściwym zastosowaniu przepisów: art. 535 k.c. poprzez przyjęcie, że pozwany był zobowiązany do zapłaty za towar zamówiony i odebrany przez inną osobę, art. 498 k.c. poprzez przyjęcie, że nie doszło do potrącenia wzajemnych wierzytelności pozwanego i powoda w kwocie 12.474 zł,
2. art. 84 k.c. poprzez przyjęcie, że pozwany nie mógł uchylić się od skutków prawnych oświadczenia z dnia 19 czerwca 2012 r.,
3. przyjęcie przez sąd, że możliwe jest skuteczne uznanie cudzego długu,
4. naruszenie przepisów prawa materialnego polegające na błędnej wykładni i niewłaściwym zastosowaniu przepisów: art. 451 k.c. poprzez przyjęcie, że wpłaconą kwotą 10.000 zł powód mógł zarachować na poczet innego długu,
5. sprzecznych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału, a w szczególności naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że pozwany zamówił i zakupił od powoda 10 ton nawozu CAN na kwotę 12.474,00 zł,
6. naruszenie przepisu art. 5 k.c. poprzez zasądzenie wynagrodzenia firmy windykacyjnej w kwocie 3.451,98 zł,
7. nie uwzględnienie zarzutu potrącenia wzajemnych wierzytelności w kwocie 12.474 zł.

W uzasadnieniu zakwestionował aby zamawiał u powoda towar w postaci 10 ton nawozu CAN w kwocie 12.474 zł. Czyniąc ustalenia w tym zakresie sąd oparł wyłącznie na zeznaniu świadka W. R.. Sąd pominął natomiast dowody z dokumentów przedłożone przez powoda w postaci zlecenia dostawy oraz potwierdzenia odbioru, z których jednoznacznie wynika, że towar został zamówiony do gospodarstwa jego siostry w B. i odebrany oraz pokwitowany przez męża siostry. Pozwany pokwitował osobiście jedynie odbiór zamówionego przez niego nawozu w ilości 24 ton. W efekcie kwotą 12.474 zł tą został zatem niesłusznie obciążony. Sąd błędnie przyjął, że podstawą jego jest faktura VAT nr (...) z 20 kwietnia 2011 r. Ustalenie to pozostaje oczywiście sprzeczności z art. 535 k.c. Towar ten zamówił bowiem szwagier pozwanego. Nawóz został przez niego odebrany w dniu 19 kwietnia 2011 r. oraz zużyty. Dodał, że faktura VAT jest jedynie dokumentem księgowym, który nie ma pierwszeństwa przed zawartą przez strony umową sprzedaży. Po stwierdzeniu, że został obciążony przez powoda kwotą 12.474 zł za towar, który nie został zakupiony dokonał potrącenia tej kwoty z należnościami za towary zakupione od powoda na podstawie faktur VAT nr (...) w kwocie 9.355,50 zł i nr (...)12-09- (...) w kwocie 1.2228,50 zł. Sąd nie uwzględnił dokonanego potrącenia kwoty 12.474 zł, pomimo spełnienia warunków określonych w przepisie art. 498 k.c.

Zdaniem apelującego sąd błędnie przyjął także, że pozwany nie może uchylić się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu, jeżeli brak wiedzy o wysokości zobowiązania wynikał z braku staranności pozwanego. Dodał nadto, iż nie jest możliwe uznanie długu cudzego. Nie jest także możliwe uznanie, że w wyniku zawartego porozumienia nastąpiła zmiana dłużnika, gdyż w postępowaniu sądowym powód nie przedstawił zgody osoby, której zobowiązanie dotyczy, tj. A. S..

W dalszej części wskazał, że przyjmując, że towar wynikający z faktury nr (...) z 20 kwietnia 2011 r. został przez niego zakupiony, to otrzymaną przelewem z dnia 9 lutego 2012 r. kwotę 10.000 zł powód zobowiązany był zgodnie z art. 451 § 1 k.c. zarachować na poczet zadłużenia faktury wskazanej w tym przelewie. W konsekwencji przyjmując stanowisko sądu należałoby uznać, że kwota 10.000 zł, wynikająca z faktury nr (...) z 20 kwietnia 2011 r. została uregulowana dwukrotnie, raz przez dłużnika w wyniku dokonanego przelewu i drugi raz przez powoda w wyniku dokonanej kompensaty wzajemnych należności. W takim przypadku powód został bezpodstawnie wzbogacony o kwotę 10.000 zł i dokonane przez pozwanego potrącenie kwoty 12.474 zł jest zasadne co do kwoty 10.000 zł.

W ocenie apelującego błędne są także ustalenia, że zobowiązał się do zapłaty kosztów windykacji. Za takie zobowiązanie nie może być uznane porozumienie z dnia 4 marca 2011 r. skoro zostało podpisane jedynie przez pozwanego, a egzemplarz podpisany przez powoda pozwany otrzymał wraz z pozwem. Dodał, że wielokrotnie wyjaśniał, że przez koszty firmy windykacyjnej rozumiał koszty wezwań, dojazdu do dłużnika, a nie należności z rachunku wystawionego przez tą firmę na dowolną kwotę. Koszty firmy windykacyjnej powinny być obiektywnie uzasadnione, a nie dowolne ustalone przez powoda a firmę windykacyjną bez jego udziału. Zasądzenia kwoty 3.451,98 zł tytułem windykacji należności, na tej tylko podstawie, że taki rachunek wystawiła firma windykacyjna, jest sprzeczne z art. 5 k.c., gdyż firma ta w żaden sposób nie przyczyniła się do uregulowania należności.

Pozwany w odpowiedzi na apelację powoda wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Powód w odpowiedzi na apelację pozwanego wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda okazała się zasadna.

Akceptując co do zasady ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy, stwierdzić należy, że sąd ten dopuścił się naruszenia prawa materialnego, mianowicie art. 359 k.c. oraz art. 481 § 3 k.c. w zakresie orzekania o odsetkach.

Pierwszy z tych przepisów stanowi, że odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub z decyzji innego właściwego organu. Jeżeli wysokość odsetek nie jest w inny sposób określona, należą się odsetki ustawowe. Maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego. Jeżeli wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej przekracza wysokość odsetek maksymalnych, należą się odsetki maksymalne. Postanowienia umowne nie mogą wyłączać ani ograniczać przepisów o odsetkach maksymalnych, także w razie dokonania wyboru prawa obcego. W takim przypadku stosuje się przepisy ustawy.

Niewątpliwie w ocenie Sądu Okręgowego pozwany skutecznie zobowiązał się do uiszczenia odsetek za opóźnienie w wysokości 20 % w stosunku rocznym. W dniu 4 marca 2011 r. w ramach zawartego z powodem porozumienia złożył oświadczenie, które zawierało zgodne ustalenia stron co do wysokości odsetek umownych za zwłokę w przypadku opóźnienia w zapłacie ceny. Takiej treści oświadczenie pozwany podpisał, sam zaś fakt złożenia podpisu przez pozwanego na tym dokumencie kwestionowany nie był. W efekcie pozwany mocą własnej decyzji zgodził się na takie ukształtowanie stosunku cywilnego. Podmioty mogą korzystać ze swobody w umownym kształtowaniu treści zobowiązania w granicach określonych przepisem art. 353¹ k.c., który wskazuje trzy źródła tych ograniczeń: przepisy prawne, zasady współżycia społecznego i właściwość (naturę) stosunku. Strony zawierając umowę mogą więc ukształtować ją według uznania, byle jej treść lub cel nie sprzeciwiała się tym przesłankom. W tej sprawie brak podstaw do twierdzenia, by doszło do naruszenia któregokolwiek z wymienionych powyżej kryteriów swobody kontraktowej. Pozwany skutecznie przyjął na siebie zobowiązanie wynikające z treści porozumienia z dnia 4 marca 2011 r. Wbrew argumentacji Sądu Rejonowego, ustalona w tymże porozumieniu i dochodzona w tej sprawie kwota odsetek nie

przekraczała w czasie naliczania noty odsetkowej odsetek maksymalnych. Dopiero bowiem od dnia 6 marca 2013 r. odsetki maksymalne osiągnęły pułap poniżej 20%. Do tego więc czasu wysokość odsetek mieściła się w dopuszczalnych prawem granicach. W konsekwencji powód uprawniony był do wystawienia noty odsetkowej w takim kształcie jak to uczynił. Ustalenie zatem wysokości odsetek do wyliczenia przy przyjęciu wysokości odsetek ustawowych nie mogło się ostać.

Sąd Okręgowy nie znalazł również podstaw do ograniczenia prawa powoda do żądania odszkodowania w odniesieniu do kosztów windykacji. Zgodnie z przepisem art. 481 § 3 k.c. w razie zwłoki dłużnika wierzyciel może nadto żądać naprawienia szkody na zasadach ogólnych. Również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 czerwca 2001 r., IV CKN 119/01 stwierdził, w wypadku zwłoki dłużnika wierzyciel może żądać nie tylko odsetek za opóźnienie, ale nadto żądać naprawienia szkody na zasadach ogólnych, także naprawienia szkody wynikłej ze zwłoki.

W tej sprawie powód skorzystał z usług firmy windykacyjnej, do czego niewątpliwie miał prawo. Brak podstaw, by ograniczać uprawnienia wierzyciela do powierzenia dochodzenia należności podmiotowi wyspecjalizowanemu. Koszty w ten sposób wygenerowane w żadnym też razie nie mogą być uznane za rażąco wygórowane. Za rażąco wygórowaną nie może być już zwłaszcza przyjęta kwota prowizja w wysokości 8%, skoro taka stawka procentowa odpowiada najniższym stawkom opłat egzekucyjnych pobieranych w związku z przymusową egzekucją świadczenia. Nie dzieląc więc oceny Sądu Rejonowego w tym zakresie Sąd Okręgowy dokonał zmiany zaskarżonego orzeczenia, o czym na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1a sentencji.

Oddalenie powództwa w pozostałej części obejmuje swym zakresem żądanie odsetek od kwot już zasądzonych. Ta część rozstrzygnięcia sądu I instancji nie została zaskarżona, tym samym brak podstaw do ingerencji w tą część pierwszoinstancyjnego orzeczenia.

Konsekwencją zmiany wyroku co do istoty była potrzeba ponownego rozliczenia kosztów postępowania przez sądem I instancji. Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu (art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c.) za przegrywającego należało uznać pozwanego. Z tej też racji stronie powodowej należał się zwrot kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia praw. Na uiszczone koszty postępowania pierwszoinstancyjnego złożyła się opłata od pozwu w kwocie 1.168 zł, wynagrodzenie pełnomocnika powoda w kwocie 2.400 zł określone zgodnie z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz., 490) oraz opłata od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. Orzeczenie zawarte zostało w punkcie 1b sentencji wyroku.

Całkowicie nietrafne okazały się natomiast zarzuty i apelacja pozwanego.

Przepis art. 535 k.c. stanowi, że przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Umowa sprzedaży ma charakter umowy konsensualnej. O tym, czy doszło do jej zawarcia decyduje wyłącznie złożenie zgodnych oświadczeń woli stron. Wydanie rzeczy czy też zapłata ceny są zdarzeniami będącymi jedynie przejawami wykonania umowy i nie mają wpływu na ocenę jej ważności, ani też nie decydują o kwalifikacji umowy jako wzajemnej.

W tej sprawie brak podstaw do przyjęcia, że nie doszło do zawarcia pomiędzy stronami umowy sprzedaży 10 ton nawozu CAN. Nawóz ten dostarczony został do gospodarstwa siostry pozwanego w B.. Tym niemniej powód przytoczył rzeczową argumentację przyczyn takiego stanu rzeczy, która znalazła odzwierciedlenie w ustaleniach poczynionych przez Sąd Rejonowy. W sposób jasny i miarodajny wyjaśnił dlaczego umowę na zakup towaru w postaci 10 ton nawozu zawarł właśnie z pozwanym, nie zaś szwagrem pozwanego- S. S.. Taki sposób dostawy towaru nastąpił zgodnie ze wskazaniem zamówienia złożonego przez pozwanego. Na gruncie stosunków cywilnoprawnych nic nie stoi na przeszkodzie, by zamówić i zakupić towar z przeznaczeniem na rzecz innego podmiotu aniżeli kupujący. Brak też przeszkód, by dowolnie ustalić miejsce dostawy. Taki sposób ukształtowania zobowiązania jest jak najbardziej dopuszczalny i jest wyłącznie wynikiem decyzji i woli stron. Pozwany miał świadomość, że towar został zamówiony na jego nazwisko. Biorąc jednocześnie pod uwagę fakt, iż towar został przez niego zakupiony dla siostry i szwagra,

z którym współpracuje, nie budzi wątpliwości Sąd Okręgowy, że mógł tutaj kierować się chęcią pomocy, czy też innymi, nieznanymi sądowi rozliczeniami pomiędzy nimi. Niezależnie od tego jasnym jest, że pozwany dokonując płatności w marcu 2012 r. kwoty 10.000 zł na przelewie bankowym wskazał właśnie fakturę na zakup 10 ton nawozu CAN. Co więcej podpisał także uznanie zobowiązania, w którym wymieniona była płatność z tytułu zakupu tegoż nawozu.

Nieskuteczne jest powoływanie się przez pozwanego na błąd polegający na mylnym przekonaniu o istnieniu zobowiązania bez jego weryfikacji. Przepis art. 84 k.c. zakłada istnienie po stronie składającego oświadczenie woli mylnego wyobrażenia o treści tego oświadczenia (pomyłka) lub o takich okolicznościach, jak np. fakty, do których odnosi się to oświadczenie, normy prawne, mające zastosowanie do dokonywanej czynności prawnej, albo skutki prawne dokonywanej czynności prawnej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2000 r. sygn. akt III CKN 963/98). O uznania błędu za błąd co do treści czynności prawnej decyduje jego związek strukturalny, wewnętrzny z treścią czynności, o którą chodzi. Ma on miejsce wówczas, gdy fakt mylnie wyobrażony łączy się z samą strukturą dokonywanej czynności lub też z okolicznością, która staje się podstawą dokonywanej czynności. Dla oceny istotności błędu znaczenie ma miernik rozsądnego działania. Błąd jest istotny, jeżeli zachodzi taka sytuacja, że gdyby składający oświadczenie woli nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia tej treści. W okolicznościach, na które powołał się pozwany nie ma podstaw do uznania, że działał pod wpływem błędu. To co strona apelująca nazywa błędem jest w rzeczy samej aktem lekkomyślności i niestaranności. Nie można w ogóle mówić o błędzie w rozumieniu art. 84 k.c., w sytuacji, gdy pozwany podpisał zobowiązanie bez jego wcześniejszej weryfikacji. Sytuację, jaka miała miejsce na gruncie tej sprawy, przyrównać należałoby do podpisania dokumentu, z którego treścią strona się nie zapoznała. O błędzie natomiast mówić się nie da, gdy ktoś składa podpis na dokumencie bez przeczytania go. Osoba taka nie myli się, ponieważ świadomie składa oświadczenie woli, nie znając jego treści (A. Szpunar, glosa do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 1994 r. sygn. akt III CZP 75/94, OSP 1995 r., z. 2, poz., 33). Niezależnie od tego twierdzenia pozwanego nie dają pogodzić się z także zasadami doświadczenia życiowego. Nie przekonuje argumentacja, że pozwany obracający znacznymi środkami pieniężnymi, potrafi obsługiwać przelewy bankowe, ale nie ma świadomości jakie informacje w przelewach tych zawiera. W konsekwencji całość zarzutów pozwanego skierowanych przeciwko ustaleniom Sądu Rejonowego w kwestii dotyczącej zakupu i dostawy 10 ton nawozu CAN jest chybiona. Brak też podstaw do przyjęcia, że pozwany potracił sobie wierzycelność względem powoda wynikającą z faktu zapłaty za nawóz CAN. Pozwany akceptował i uznawał swoje zobowiązanie przed wszczęciem postępowania sądowego, miał również świadomość kosztów jakiego go obciążają. Dochodzoną przez powoda należność z tego tytułu kwestionować zaczął dopiero w trakcie procesu.

Niezasadnie pozwany upatruje naruszenia art. 5 k.c. Z istoty swojej domaganie się należnego świadczenia przez wierzyciela z tytułu wykonania ważnie zawartej umowy nie może być uważane za sprzeczne z zasadami współzycia społecznego. Niezależnie od tego odwołanie się, zwłaszcza ogólnikowo, do klauzul generalnych przewidzianych w art. 5 k.c. nie może podważać pośrednio mocy obowiązujących przepisów prawnych. Skarżący podnosząc ten zarzut powinien co najmniej podjąć próbę sformułowania zasady współzycia społecznego, z którą w jego ocenie niezgodne jest czynienie użytku z prawa podmiotowego. Co istotne także, na naruszenie zasad współzycia społecznego nie może powoływać się ten, kto sam je narusza (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2013 r., II CSK 632/12, LEX nr 1353432). Pozwany tymczasem nie spełniając świadczenia w terminie już z tego względu sam narusza zasady współzycia społecznego.

Argumentując jak powyżej, Sąd Okręgowy orzekł o oddaleniu apelacji pozwanego, stanowiąc jak w punkcie 2 sentencji. Podstawę rozstrzygnięcia stanowi art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł na zasadzie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. uznając, że pozwany przegrał postępowanie apelacyjne w całości. Skutkiem powyższego zasądzono od niego na rzecz powoda poniesione przez niego koszty tegoż postępowania. Koszty objęły opłatę od apelacji w wysokości 197 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika w zakresie apelacji powoda w kwocie 300 zł obliczone na podstawie § 6 pkt 3 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej

udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 roku, poz. 490) oraz w zakresie apelacji pozwanego w kwocie 1.200 zł ustalone w oparciu o § 6 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia.

SSR (del.) Szymon Pilitowski SSO Agnieszka Tarasiuk – Tkaczuk SSO Tomasz Szaj